

І. В. Височин,

*д. е. н., професор, професор кафедри економіки та фінансів підприємства,
Державний торговельно-економічний університет*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1738-8553>

Т. С. Передерій,

аспірант, Державний торговельно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0168-8164>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.20.34

АНТИКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

I. Vysochyn,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department
of Economics and Business Finance, State University of Trade and Economics*

T. Perederii,

Postgraduate student, State University of Trade and Economics

ANTI-CRISIS FINANCIAL FORECASTING IN THE SYSTEM OF ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE

У статті досліджено значення фінансового прогнозування в антикризовому управлінні з метою забезпечення сталого розвитку підприємства на економічних, соціальних та екологічних засадах. Сталий розвиток є одним із пріоритетів стратегічного управління підприємством. Оскільки сучасні підприємства функціонують в умовах економічної нестабільності, посилення конкуренції та зростаючих вимог споживачів до екологічності та соціальної відповідальності, важливо розглядати проблематику їх сталого розвитку в контексті антикризового управління. Антикризове управління підприємств спрямоване на забезпечення сталого розвитку в таких умовах та є фактором виживання й процвітання бізнесу. У статті виділено основні напрями взаємозв'язку антикризового управління та сталого розвитку, які полягають в тому, що антикризове управління може сприяти досягненню сталого розвитку шляхом збільшення соціальної відповідальності підприємств, підвищення ефективності управління підприємствами, ефективності використання ресурсів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та створення нових робочих місць, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та забезпечення екологічної безпеки.

Кризові ситуації підкреслюють необхідність запровадження ефективних інструментів антикризового управління, зокрема, фінансового прогнозування, що дозволяють підприємствам не тільки виживати в умовах кризи, але й забезпечувати стаке зростання в довгостроковій перспективі. У статті розглянуто сутнісні характеристики механізму забезпечення сталого розвитку підприємства на засадах антикризового фінансового прогнозування. Наведено методи та прийоми фінансового прогнозування, методичні підходи до діагностики ймовірності банкрут-

ства підприємств в контексті антикризового управління, а також рекомендації щодо вдосконалення фінансового прогнозування на підприємстві в контексті сучасних викликів та умов невизначеності. Своєчасне виявлення передкризового стану та прогнозування вірогідності настання фінансової кризи мають найважливіше значення для забезпечення фінансової стійкості та підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

The article examines the importance of financial forecasting in crisis management with a view to ensuring sustainable development of an enterprise on economic, social and environmental grounds. Sustainable development is one of the priorities of strategic management of an enterprise. Since modern enterprises operate in conditions of economic instability, increased competition and growing consumer demands for environmental friendliness and social responsibility, it is important to consider the issues of their sustainable development in the context of crisis management. The components of crisis management of enterprises are ensuring sustainable development in such conditions and a key factor in the survival and prosperity of business. The article highlights the main directions of interrelation between crisis management and sustainable development, which are that crisis management can contribute to achieving sustainable development by increasing the social responsibility of enterprises, improving the efficiency of enterprise management, resource efficiency, reducing the negative impact on the environment and creating new jobs, reducing the negative impact on the environment and ensuring environmental safety.

Crisis situations emphasise the need to introduce effective anti-crisis management tools, in particular, financial forecasting, which allow enterprises not only to survive in a crisis, but also to ensure sustainable growth in the long term. The article considers the essential characteristics of the mechanism for ensuring sustainable development of an enterprise on the basis of anti-crisis financial forecasting. The article presents methods and techniques of financial forecasting, methodological approaches to diagnosing the probability of bankruptcy of enterprises in the context of crisis management, as well as recommendations for improving financial forecasting at an enterprise in the context of modern challenges and uncertainty. Timely detection of the pre-crisis state and forecasting the likelihood of a financial crisis are of paramount importance for ensuring financial stability and improving the efficiency of an enterprise's economic activity.

Ключові слова: сталий розвиток, фінансова криза, банкрутство, антикризове управління, фінансове прогнозування.

Keywords: sustainable development, financial crisis, bankruptcy, crisis management, financial forecasting.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сталий розвиток підприємства — це процес, спрямований на забезпечення його життєздатності та конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі. Він передбачає баланс інтересів усіх зацікавлених сторін, таких як власники, працівники, клієнти, постачальники, а також довкілля. Сталий розвиток задовольняє потреби нинішнього покоління, не ставлячи під загрозу можливості задоволення потреб майбутніх поколінь. Він передбачає збалансований розвиток трьох основних складових: економіки, суспільства та навколишнього середовища. Забезпечення довгострокової конкурентоздатності підприємств на засадах сталого розвитку є пріоритетним завданням антикризового управління підприємствами в сучасних економічних реаліях.

Антикризове управління стає важливим елементом стратегічного менеджменту, дозволяючи підприємствам

не лише реагувати на кризи, але й запобігати їм, мінімізувати їх негативні наслідки та використовувати кризові ситуації як можливості для розвитку. Це включає аналіз ризиків, розробку планів дій на випадок надзвичайних ситуацій, впровадження систем раннього попередження та постійний моніторинг внутрішнього та зовнішнього середовища. Сталість розвитку підприємств на основі антикризового управління сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності, забезпеченню фінансової стабільності та стійкого зростання в довгостроковій перспективі. Особливо актуальним в умовах війни та євроінтеграційних процесів, що вимагають адаптації до нових ринкових умов, змін у регуляторному середовищі та нових стандартів якості, для українських підприємств є питання антикризового фінансового прогнозування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням управління підприємствами на засадах сталого розвитку з метою забезпечення їх довгостро-

кової конкурентоспроможності присвячено праці таких науковців, як Ю. Середюк, О. Хринюк [1], Т. Степаненко [2], В. Хаустова, Ш. Омаров [3] та ін.

О. Кононенко [4] виділяє такі основні напрями взаємозв'язку антикризового управління та сталого розвитку:

— економічний напрям — антикризове управління сприятиме досягненню сталого розвитку шляхом підвищення ефективності використання ресурсів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та створення нових робочих місць.

— соціальний напрям — антикризове управління спрямоване на досягнення сталого розвитку через збереження соціальної стабільності, підвищення якості життя населення та соціальної справедливості.

— екологічний напрям — антикризове управління забезпечує зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та формування екологічної безпеки.

Науковці М. Дідух [5], А. Дунська, У. Письмена [6], Л. Квятковська [7] досліджували сталий розвиток на засадах раціонального використання ресурсів, створення нових робочих місць; захисту прав людини та поваження дискримінації; розвитку соціальної інфраструктури; залучення населення до прийняття рішень; розвитку відновлюваних джерел енергії тощо.

А. Зубкова, А. Макаренко, Р. Місюня, Д. Майгурова та ін. [8] виокремлюють такі складові досягнення сталого розвитку, як енергозбереження, корпоративна соціальна відповідальність, екологістика, стратегічне управління, міжнародне співробітництво. Енергозбереження є важливою складовою сталого розвитку, оскільки дозволяє зменшити споживання енергії та знизити негативний вплив на навколишнє середовище. Корпоративна соціальна відповідальність є добровільним вкладом підприємств у розвиток суспільства та навколишнього середовища. Вона включає такі аспекти, як соціальна справедливість, захист прав людини, екологічна безпека. Екологістика є наукою про взаємодію людини з навколишнім середовищем. Вона вивчає проблеми охорони навколишнього середовища та розробляє методи їх вирішення. Стратегічне управління є процесом визначення напрямків розвитку підприємства та розробки заходів для їх досягнення.

Теоретичні питання та практичні підходи до антикризового фінансового прогнозування розглядаються у наукових працях таких дослідників, як О. Крук, С. Єлєцьких, С. Борисова [10], Л. Костирко, В. Конєв [12], С. Семенової [14], А. Нечипоренко [18], прогнозування банкрутства підприємства — у роботі Г. Рябенко, О. Верланова, С. Клименко [11] та ін.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є висвітлення теоретичних та практичних засад антикризового фінансового прогнозування в системі забезпечення сталого розвитку підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Антикризове управління — це процес, спрямований на запобігання і подолання кризових ситуацій. Сталий

розвиток підприємства на засадах антикризового управління передбачає інтеграцію цих двох процесів. Тобто підприємство має не лише відповідально використовувати природні ресурси, захищати навколишнє середовище та створювати умови для благополуччя співробітників та місцевих громад, але також бути готовим до виникнення кризових ситуацій і мати план дій щодо їх подолання. Важливо відзначити, що сталий розвиток підприємства на засадах антикризового управління є складним і багатограним процесом, який вимагає від підприємства постійного вдосконалення та розвитку. Однак, переваги сталого розвитку підприємства на засадах антикризового управління є значними. Підприємства, які прагнуть до сталого розвитку, допомагають створювати більш стійкий світ для себе і для майбутніх поколінь.

Серед основних інструментів антикризового управління підприємств є: антикризова фінансова діагностика; антикризове фінансове прогнозування і планування; антикризове бюджетування; організація оперативної і стратегічної антикризової діяльності; контроль реалізації антикризової фінансової політики; оцінка ефективності антикризового управління [15].

Сучасні підприємства зазнають суттєвих впливів від різноманітних кризових ситуацій. Протягом останніх років, пандемія COVID-19 завдала значних ударів по багатьох секторах економіки, викликаючи суттєві зміни у споживчій поведінці, логістичних ланцюгах та вимогах до безпеки. Пандемія змусила підприємства швидко адаптуватися до нових умов. Однак, на зміну пандемічній кризі прийшла ще більш руйнівна — війна в Україні. Військові дії спричинили знищення інфраструктури, зниження купівельної спроможності населення, порушення логістичних ланцюгів постачання та масову міграцію населення. Підприємства вимушені працювати в умовах постійної невизначеності, ризиків безпеки та економічної нестабільності.

Такі кризові ситуації підкреслюють необхідність запровадження ефективних інструментів антикризового фінансового прогнозування, що дозволяють підприємствам не тільки виживати в умовах кризи, але й забезпечувати стаке зростання в довгостроковій перспективі.

Фінансові прогнози сприяють виявленню потенційних ризиків, пов'язаних з різними напрямками діяльності підприємства, які, в свою чергу, підвищують надійність фінансових прогнозів. Такий підхід дозволяє розробити більш ефективні стратегії управління ризиками та підвищити фінансову стійкість підприємства [18].

Основною причиною виникнення загрози банкрутства підприємств є виникнення та розвиток фінансової кризи. Фінансова криза — це незапланований процес з обмеженою діяльністю та можливостями, який впливає на фінансові відносини, дає непередбачувані результати та загрожує подальшому розвитку та виживанню підприємства. Своєчасне виявлення передкризових умов та прогнозування ймовірності фінансової кризи мають вирішальне значення для забезпечення фінансової стабільності та підвищення ефективності господарської діяльності підприємств.

О. Крук та ін. пропонують для прогнозування потенційного настання фінансової кризи на підприємствах використовувати логістичну модель (logit-модель)

Таблиця 1. Опис механізму забезпечення сталого розвитку підприємства на засадах антикризового фінансового прогнозування

Компонент	Характеристика
Важелі	Економічні (інвестиції, ціноутворення, асортиментна політика, кредитування, лізинг), соціальні (розвиток персоналу, мотивація, корпоративна культура, соціальна відповідальність), екологічні (енергоефективність, ресурсозбереження, екологічний маркетинг, екологічна сертифікація)
Принципи	Цілеспрямованості (під кутом зору поставлених перед дослідженням завдань), системності (побудова антикризового прогнозу на підставі системи методів і моделей), альтернативності (побудова альтернатив, виходячи із можливості існування якісно різних варіантів подолання кризових явищ та засобів попередження їх виникнення у майбутньому), адекватності (методи і моделі антикризових прогнозів пройшли експериментальну перевірку щодо точності у визначенні причин кризових явищ), інформаційної єдності (застосування інформації на одному рівні узагальнення і цілісності ознак), послідовного розв'язання невизначеності (рух від виявлення причин кризових явищ до визначення можливих напрямків їх усунення та запобігання)
Функції	Аналіз кризових процесів та явищ у сфері управління фінансами, виявлення причин їх виникнення, оцінка масштабів фінансової кризи, виявлення можливих альтернативних засобів подолання фінансової кризи, контроль реалізації антикризових заходів
Інструменти	Hedging, SWOT аналіз, Керуюча компанія, Strategic Planning, Benchmarking, Big Data Analytics, Crisis management audits, Crisis Management Planning, Crisis management plans, Mission Statements and Vision Statements, PEST аналіз, Porter five forces analysis, Price Optimization Models, Reputational risk assessments, Scenario planning, Комунікаційні пристрої, Політика
Методи	Фактографічні, експертні, екстраполяції, математичного моделювання тощо

Джерело: розроблено авторами на основі [16; 17].

Джеймса Олсона при оцінці банкрутства:

$$P = 1: (1 + \exp^{-Y}) \quad (1),$$

де P — ймовірність фінансової кризи для i -го підприємства;

$\exp$ — показник степеню (число Ейлера), що дорівнює 2,71828...;

Y — змінна, яка залежить від факторних характеристик і має вигляд:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_n X_n \quad (2)$$

де $X_1, \dots, X_n$ — значення n -ї кількості факторних показників для i -го підприємства (наприклад, коефіцієнти загальної ліквідності, концентрації позикового капіталу, фінансової стабільності, маневреності власного капіталу, платоспроможності, рентабельності, коефіцієнт фінансового ризику тощо);

β_0 — вільний коефіцієнт (відрізок); $\beta_1, \dots, \beta_n$ — коефіцієнти відповідних факторних характеристик, які оцінюються в процесі побудови логіт-моделі.

Зазначене рівняння свідчить про те, що існує лінійна залежність між ймовірністю фінансової кризи та набором показників, що характеризують діяльність підприємства з урахуванням індивідуальних особливостей підприємства, зовнішніх умов діяльності, особливостей корпоративного управління тощо. Логітна модель дозволяє перетворити лінійну регресію в логістичну регресію та отримати її результати в діапазоні $[0; 1]$. Відтак, 0 означає мінімальну ймовірність фінансової кризи, а 1 — максимальну [10].

Механізм забезпечення сталого розвитку підприємства на засадах антикризового фінансового прогнозування має бути гнучким і адаптивним, оскільки економічні умови можуть швидко змінюватися. Він спрямований на

збереження діяльності та розвиток компанії навіть у найважчі періоди. Сталість розвитку підприємств в умовах сучасних викликів значною мірою залежить від здатності керівництва підприємств впроваджувати інструменти антикризового фінансового прогнозування, які дозволять зменшити негативні наслідки фінансових криз та використати їх як можливості для розвитку та інновацій. Антикризове фінансове прогнозування використовується для забезпечення реальності стратегічних орієнтирів.

Досягнення сталого розвитку підприємства є складним завданням, яке вимагає комплексного підходу та залучення всіх зацікавлених сторін. Механізм забезпечення сталого розвитку на засадах антикризового фінансового прогнозування є ефективним інструментом для досягнення цієї мети. Опис механізму забезпечення сталого розвитку підприємства на засадах антикризового фінансового прогнозування можна систематизувати у Табл. 1.

При фінансовому прогнозуванні на підприємстві застосовуються різні методи, які використовують як якісне прогнозування, так і кількісне прогнозування. Спеціальні методи та прийоми фінансового прогнозування прийнято поділяти на такі групи: методи експертних оцінок (передбачають багатоступеневе опитування експертів за спеціальними схемами та подальшу обробку отриманих результатів за допомогою інструментарію економічної статистики (метод Дельфі, метод комісії, метод віднесеної оцінки, метод прогнозованого графа)); методи екстраполяції (передбачають поширення на майбутнє тенденцій, що склалися в ретроспективі); методи економіко-математичного моделювання (базуються на побудові моделей, які з певною ймовірністю описують

динаміку фінансових показників залежно від факторів, що впливають на фінансові процеси) [18].

У сучасній невизначеній обстановці важливим завданням будь-якого бізнесу є прогнозування ймовірності банкрутства. Слід зазначити, що насправді немає способу найбільш достовірно передбачити банкрутство. Світовий досвід показує, що найбільш популярними стали моделі стохастичного факторного аналізу, засновані на Z-моделі регресії, особливо моделі Е. Альтмана, Г. Спрінгейта, Р. Таффлера та Г. Тішоу. При оцінці ймовірності банкрутства найбільш широко використовується модель Альтмана "Z-score", де індекс Альтмана базується на показниках, що характеризують діяльність компанії за певний проміжок часу. Однак у вітчизняній практиці ця модель не завжди застосовна через складність розрахунку відношення ринкової вартості акцій до балансової вартості позикового капіталу (розкривати цю інформацію можуть лише великі біржові компанії) [12; 18].

Г. Рябенко, О. Верланов, С. Клименко [11] з метою прогнозування кризових явищ у функціонуванні підприємств пропонують проводити оцінку діагностики банкрутства за використанням вітчизняних моделей, зокрема, О. Терещенка, яка дозволяє враховувати галузеві особливості:

$Z_{тер} = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6$ (3),

де X_1 — відношення грошових надходжень до зобов'язань;

X_2 — відношення валюти балансу до зобов'язань;

X_3 — відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;

X_4 — відношення прибутку до виручки;

X_5 — відношення запасів до виручки;

X_6 — відношення виручки до середньорічної суми активів.

Точність моделі у прогнозуванні банкрутства становить 95%. Отримані значення Z є інтегральним показником. Якщо $Z_{тер} > 2$ — ризик банкрутства відсутній; $1 < Z_{тер} < 2$ — спостерігається фінансова стійкість підприємства;

$0 < Z_{тер} < 1$ — існує ризик банкрутства [11].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, механізм забезпечення сталого розвитку підприємства на засадах антикризового фінансового прогнозування — це система, яка використовує важелі, принципи, функції, інструменти та методи для забезпечення стійкого фінансового розвитку підприємства в умовах мінливого ринку та конкурентного середовища. Для підвищення ефективності фінансових прогнозів слід використовувати сценарний підхід. Є кілька альтернативних сценаріїв, які необхідно розробити. Фінансові прогнози для кожного є оптимістичними, песимістичними, базовими. Завдяки аналізу сценаріїв можна краще зрозуміти потенційні ризики та можливості. При оновленні сценаріїв слід враховувати нову інформацію та зміни в оточенні [18]. Антикризове фінансове прогнозування є основою механізму забезпечення сталого розвитку підприємства. Воно забезпечує своєчасне виявлення та усунення фінансових криз, які можуть негативно вплинути на діяльність підприємства.

Література:

1. Середюк Ю. М., Хринюк О. С. Управління підприємствами на засадах сталого розвитку з метою забезпечення їх довгострокової конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9588>.
2. Степаненко Т. О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (40). № 6. С. 136–141.
3. Хаустова В. Є., Омаров Ш. А. Концепція сталого розвитку як парадигма розвитку суспільства. *Проблеми економіки*. 2018. № 1. С. 265—273.
4. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. Київ: "Прінт сервіс", 2016. 109 с. URL: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/04/posibnik_kononenko.pdf
5. Дідух С. М. Стратегія сталого розвитку підприємств з виробництва харчових продуктів та напоїв. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4588>
6. Дунська А. Р., Письмена У. Є. Формування інноваційного механізму підприємства на засадах сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8443>
7. Квятковська Л. А. Реалізація принципів концепції сталого розвитку в діяльності підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. № 1. С. 85—89.
8. Зубкова А., Макаренкова Б., Місюня Р., Майгурова Д., Вводяхіна М., Ігнатова А. Вибір між сталим розвитком та корпоративною соціальною відповідальністю у міжнародному бізнесі. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Збірник наукових праць*. 2022. № 3—4. С. 81—93.
9. Селюченко Н. Є., Данилович Т. Б. Сталий розвиток підприємства як необхідна умова успішного функціонування бізнесу та його взаємозв'язок зі сталим розвитком соціально-економічних систем вищого рівня. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 29. С. 299—306.
10. Крук О., Єлецьких С., Борисова С. Прогнозування вірогідності настання фінансової кризи на підприємстві. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 1 (48). С. 159—164. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-21>
11. Рябенко Г., Верланов О., Клименко С. Прогнозування банкрутства підприємства як складова антикризового фінансового управління. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 18. С. 238—244. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.27>
12. Костирко Л. А., Конєв В. В. Фінансове прогнозування в антикризовому управлінні підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2024. № 1 (53). С. 29—39.
13. Guryanova I. S., Gvozdytskyi V. S., Dymchenko O. V., Rudachenko O. A. Моделі прогнозування в механізмі раннього інформування і попередження фінансових криз у корпоративних системах. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 3 (26). С. 303—312. URL: <https://doi.org/10.18371/fcftp.v3i26.144280>
14. Semenova S. Financial forecasting in the enterprise strategic management system. *Investments: practice and experience*. 2024. № 16. Р. 150—157. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.16.150>

15. Батрак О.В., Тарасенко О.І. Теоретична конструкція антикризового управління підприємствами: дефініція, складники, етапи, принципи. Причорноморські економічні студії. 2020. Випуск 52-1. С 111—115. URL: <https://doi.org/10.32843/bses.52-17>

16. Плахотнік О. О., Чернявська І. М. Механізм забезпечення сталого розвитку промисловості України в умовах нестабільної геополітичної ситуації. Ефективна економіка. 2020. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7703>

17. Рубан В.М. Інструменти антикризового управління. Проблеми економіки підприємств в сучасних умовах: Матеріали X (Ювілейної) Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 130-річчю НУХТ. 2014. С. 23.

18. Нечипоренко А. В. Особливості фінансового прогнозування на підприємстві в контексті сучасних трансформацій. European scientific journal of economic and financial innovation. 2024. № 1 (13). С. 228—237. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/276>

References:

1. Seredyuk, Y. M. and Khryniuk, O. S. (2021), "Management of enterprises on the basis of sustainable development to ensure their long-term competitiveness", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9588> (Accessed 27 Sept 2024).

2. Stepanenko, T. O. (2020), "Theoretical and methodological principles of sustainable development of the enterprise", *Vcheni zapysky TNU im. V. I. Vernads'koho. Seriya: Ekonomika i upravlinnya*, vol. 31 (40), no. 6, pp. 136—141.

3. Haustova, V.E. and Omarov, S.A. (2018), "The concept of sustainable development as a paradigm of society development", *Problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 265—273.

4. Kononenko, O. Yu. (2016), *Aktual'ni problemy staloho rozvytku* [Actual problems of sustainable development: a study guide], Print Service, Kyiv, Ukraine, available at: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/04/posibnik_kononenko.pdf (Accessed 27 Sept 2024).

5. Didukh, S.M. (2015), "Strategy of sustainable development of food and beverage enterprises", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4588> (Accessed 27 Sept 2024).

6. Dunska, A.R. and Pismany, U.E. (2020), "Formation of the innovative mechanism of the enterprise on the basis of sustainable development", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8443> (Accessed 27 Sept 2024).

7. Kvyatkovska, L.A. (2013), "Implementation of the principles of the concept of sustainable development in the activities of the enterprise", *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'*, vol. 1, pp. 85—89.

8. Zubkova, A. Makarenkova, B. Misyunya, R. Maigurova, D. Vvodyakhina, M. and Ignatova, A. (2022), "The choice between sustainable development and

corporate social responsibility in international business", *Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu. Zbirnyk naukovykh prats'*, vol. 3—4, pp. 81—93.

9. Selyuchenko, N. E. and Danilovych, T. B. (2019), "Sustainable development of an enterprise as a prerequisite for the successful functioning of business and its relationship with the sustainable development of higher-level socio-economic systems", *Infrastruktura rynku*, vol. 29, pp. 299—306.

10. Kruk, O. Yeletskih, S. and Borisova, S. (2024), "Predicting the probability of a financial crisis at an enterprise", *Stalyy rozvytok ekonomiky*, vol. 1 (48), pp. 159—164. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-21>.

11. Ryabenko, G. Verlanov, O. and Klymenko, S. (2023), "Forecasting enterprise bankruptcy as a component of anti-crisis financial management", *Tavriys'kyy naukovyy visnyk. Seriya: Ekonomika*, vol. 18, pp. 238—244. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.27>.

12. Kostyrko L. A. and Konev, V. V. (2024), "Financial forecasting in the anti-crisis management of enterprises", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1 (53), pp. 29—39.

13. Guryanova, I. S. Gvozdytskyi, V. S. Dymchenko, O. V. and Rudachenko, O. A. (2018), "Forecasting models in the mechanism of early warning and prevention of financial crises in corporate systems", *Financial and credit activity problems of theory and practice*, vol. 3 (26), pp. 303—312. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i-26.144280>.

14. Semenova, S. (2024), "Financial forecasting in the system of strategic management of the enterprise". *Investments: practice and experience*, [Online], vol. 16, pp. 150—157. <https://doi.org/10.32702/2306-6814-2024.16.150>.

15. Batrak, O.V. and Tarasenko, O.I. (2020), "Theoretical construction of crisis management of enterprises: definition, components, stages, principles", *Prychornomors'ki ekonomichni studiyi*, vol. 52-1, pp. 111—115. <https://doi.org/10.32843/bses.52-17>.

16. Plakhotnik, O. O. and Chernyavs'ka, I. M. (2020), "Mechanism for ensuring sustainable development of Ukraine's industry in an unstable geopolitical situation", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 3. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7703>.

17. Ruban, V.M. (2014), "Tools of anti-crisis management", *Problemy ekonomiky pidpryyemstv v suchasnykh umovakh: Materialy KH (Yuvileynoyi) Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, prysvyachenoyi 130-richchyu NUKHT* [Problems of the economy of enterprises in modern conditions. Proceedings of the X (Jubilee) International Scientific and Practical Conference dedicated to the 130th anniversary of NUFT], National University of Food Technologies, Kyiv, Ukraine, p. 23.

18. Nechyporenko, A. (2024), "Features of financial forecasting at the enterprise in the context of modern transformations". *European scientific journal of economic and financial innovation*, vol. 1 (13), pp. 228—237, available at: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/276> (Accessed 30 Sept 2024).

Стаття надійшла до редакції 07.10.2024 р.